

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **nezl. . V.**, zast. matkou: O. N., právně zast. Mgr. Alenou Kružíkovou, advokátkou, se sídlem Brno, Příkop 2a, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 7. 2005, č. j. 36 Az 256/2004 - 25, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Aleně Kružíkové, advokátce, se sídlem Brno, Příkop 2a, **s e s t a n o v í** ve výši 2150 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 11. 2004, č. j. OAM-1375/VL-07-ZA07-2004, bylo rozhodnuto tak, že se nezletilému žalobci (dále též „stěžovatel“) neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a že se na něj nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, matka stěžovatele namítala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) a dále porušení § 12 a § 14 zákona o azylu. Vyslovila názor, že napadené rozhodnutí ji nepřesvědčilo o své správnosti a o správnosti

postupu správního orgánu, když žalovaný se nevypořádal se všemi provedenými důkazy podle § 12 zákona o azylu, ani s posouzením podmínek pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Požadovala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně neshledal žalobu důvodnou, a proto ji napadeným rozsudkem zamítl. Námitky žalobce, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav věci označil za obecné a nekonkrétní, z nichž nelze zjistit, jaké další či jiné důkazy měl správní orgán provádět. Krajský soud zdůraznil, že podle jeho zjištění ze správního spisu důvodem žádosti o udělení azylu byla snaha o sloučení rodiny, neboť zákonná zástupkyně vyslovila obavu, že by žalobce mohl být po svém návratu do vlasti předán do péče svého otce – bývalého manžela zákonné zástupkyně. Žádost o azyl však podal jménem nezletilého právě jeho otec. Podle názoru krajského soudu se žalovaný podrobně zabýval důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Shodně se správním orgánem dospěl krajský soud k závěru, že u nezletilého žalobce nejsou dány skutečnosti, které by bylo možno posoudit jako důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Krajský soud dále dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán nepochybil ani v případě neudělení azylu humanitárního ve smyslu § 14 zákona o azylu, a připomněl, že na udělení tohoto typu azylu není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; soud pak přezkoumává toto rozhodnutí pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Konečně ani námitka vznesená žalobcem proti výroku o neexistenci překážek vycestování nebyla krajským soudem shledána důvodnou. Krajský soud ještě zdůraznil, že podle ustálené judikatury z podstaty azylového práva plyne, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo ve státě, jehož je občanem, je pronásledován, nebo cítí důvodnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vyjmenovaných. Státní moc v zemi původu musí být vykonávána způsobem vykazujícím znaky perzekuce či diskriminace osob určitého konkrétního náboženského vyznání, rasy či politického přesvědčení. Občan přecházející ze své vlasti před takovým výkonem státní moci vlastního státu, sám jako oběť bezpráví, žádá proto ochranu jinde. Aby mu však taková ochrana mohla být poskytnuta, musí být prokázáno, že je reálným nositelem určitého přesvědčení politického či náboženského a že původ jeho obav je v reálně probíhající perzekuci osob tohoto přesvědčení ze strany státu, a že tento stav, jím nezaviněný a neovlivnitelný, je primární pohnutkou odchodu z vlasti a podání žádosti o ochranu v jiné zemi, nikoliv důvody jiné.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel (jeho matka) včas kasační stížnosti, v níž se dovolával důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a tato právní ustanovení ocitoval. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. a o ustanovení zástupce z řad advokátů.

K žádosti stěžovatele mu byla pro řízení o této kasační stížnosti ustanovena zástupkyně Mgr. Alena Kružíková, advokátka, se sídlem v Brno, Příkop 2a (usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2005, č. j. 36 Az 256/2004 - 37). Jejím prostřednictvím stěžovatel v doplňku kasační stížnosti vytýká krajskému soudu, že se nevypořádal se všemi okolnostmi v dané věci, že se paušálně ztotožnil s rozhodnutím žalovaného, aniž by dostatečně přihlédl k postavení, věku a nárokům žadatele o azyl. Vytýká soudu, že konstatoval, že mu nepřísluší přezkoumávat, zda v daném případě byl dán důvod k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, a že mu toliko přísluší přezkoumat dodržení procesních předpisů. Stěžovatel má za to, že v jeho případě důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu existují a správní orgán postupoval mimo rámec správního uvážení. Podle stěžovatele

rovněž bylo vzhledem k jeho věku rozhodnuto nepřiměřeně tvrdě o neexistenci překážky vcestování, když tato skutečnost by měla být vázána také na postavení zákonné zástupkyně – matky stěžovatele.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost jejího podání, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy a odkazuje na obsah správního spisu. Důvodem žádosti o azyl nezletilého stěžovatele je snaha jeho matky o sloučení rodiny, když otec dítěte je neznámého pobytu a azylové řízení o jeho žádosti bylo zastaveno. Matka se rovněž obává případného svěření dítěte do péče otce na základě rozhodnutí orgánů země původu, kdyby se tam s dítětem vrátila. Tyto důvody nelze podle názoru správního orgánu posoudit jako relevantní azylové důvody ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný navrhol zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a navrhol též nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o něm není třeba samostatně rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1 a 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikováno nesprávné právní pravidlo, popř. je sice aplikováno správné právní pravidlo, ale je nesprávně interpretováno. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a proto tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je možné kasační stížnost podat pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí,

popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud především zjistil, že otec stěžovatele A. V. podal dne 26. 3. 2004 žádost o udělení azylu pro svého syna, v níž uvedl, že měl (otec) v K. potíže se státními orgány, protože jeho bratr byl členem strany Ar-Namys. Jelikož se obával o svůj život, odjel společně se synem do České republiky. V protokolu o pohovoru ze dne 27. a 28. 4. 2004 otec stěžovatele uvedl, že o udělení azylu jménem svého syna žádá, protože chce, aby z něho vyrostl kulturní člověk a mohl studovat. V případě návratu do vlasti žadatelův otec uvedl, že stěžovatel by žádné potíže neměl. Následně oba rodiče vyslovili souhlas, aby chlapec byl předán do péče matky O. N.. V případě stěžovatelova otce bylo řízení o udělení azylu zastaveno, protože neoprávněně vstoupil na území jiného státu. Proto žalovaný provedl dne 14. 9. a 26. 10. 2004 doplňující pohovor se stěžovatelovou matkou a z protokolu o těchto pohovorech zdejší soud zjistil, že podle sdělení stěžovatelovy matky se v prosinci 2000 jeho rodiče rozvedli a syn byl svěřen do její péče. Po jejím odjezdu do České republiky v roce 2003 syn žil u jejích rodičů, kde ho jeho otec v březnu 2003 převzal a společně odjeli z K.. Matka uvedla, že jí nebyl umožněn odjezd ze země s dítětem, a proto se dohodla s bývalým manželem, že syna do České republiky přiveze on. V průběhu pohovoru stěžovatelova matka výslovně uvedla, že její syn žádné potíže v zemi původu neměl. Jí samotné azyl udělen nebyl. V případě návratu do K. se obává, že by mohla být zbavena rodičovských práv, protože by její bývalý manžel mohl prohlásit, že syna zanechala ve vlasti a nestarala se o něj, neboť sama v roce 2003 odjela do České republiky. Jiné důvody neuvedla. Správní orgán nevyslechl dítě přímo, ale prostřednictvím jeho zákonného zástupce, neboť dítěti v té době bylo 5 let a vzhledem k svému věku nebylo schopno uvést další skutečnosti, které by měly zásadní vliv na rozhodnutí správního orgánu.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování lidských práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že pro posouzení důvodnosti stěžovatelovy žádosti o udělení azylu soustředil žalovaný správní orgán veškeré dostupné důkazy, neboť po stránce skutkové musel vycházet především z vlastní výpovědi a údajů otce a posléze matky stěžovatele a porovnat je s informacemi o zemi jeho původu. Pokud dospěl k závěru o nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti o udělení azylu, pak je tento závěr zcela v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Stěžovatelem uváděné důvody ani podle názoru Nejvyššího správního soudu nespovídají tomu, že by splňoval podmínky pro udělení azylu. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem žalovaného i krajského soudu, že stěžovatelova matka neuvedla žádnou konkrétní obavu z možného pronásledování stěžovatele v zemi původu z důvodů podle § 12 zákona o azylu. Žádný z důvodů podle § 12 zákona o azylu nezakládá její obavu, že by po návratu do vlasti mohla být zbavena rodičovských práv vůči stěžovateli, neboť se nejedná o pronásledování za uplatňování lidských práv a svobod nebo o odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Naplněny nejsou ani znaky uvedené v ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu, podle něhož se považuje za pronásledování pro účely

tohoto zákona ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo ve státě posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. V projednávané věci však takový závěr učinit z již uvedených důvodů nelze. Žalovaný správní orgán se všemi stěžovatelskými námitkami zabýval dostatečně a nelze mu tudíž vytýkat, že by vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu věci, či že by vedl azylové řízení tak, aby oslabil stěžovatelovu důvěru ve správnost svého rozhodování. Napadené rozhodnutí žalovaného je v souladu s právními předpisy a vyšlo ze spolehlivě zjištěného dostupného stavu věci. Správní orgán se vypořádal se všemi provedenými důkazy a Krajský soud v Brně neměl tudíž důvodu jeho rozhodnutí zrušit.

Stěžovatel rovněž poukazoval na pochybení žalovaného, způsobené neudělením humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Pochybit měl podle jejího názoru i krajský soud, pokud důvody pro udělení humanitárního azylu neshledal, resp. nezkoumal. K tomu Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem uvádí, že udělení tohoto typu azylu je na správním uvážení příslušného správního orgánu, jehož smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Okolnosti svědčící pro poskytování humanitárního azylu, pak správní orgán posuzuje na základě volné úvahy, aniž by na tento typ azylu byl právní nárok. Soud posléze posuzuje pouze tolik, zda správní orgán nevybočil z obecných mezí, daných základními principy platného právního řádu, zde především zákazu diskriminace, či z hlediska procesních předpisů. Z tohoto důvodu, tedy nemohl krajský soud sám posuzovat, zda zde byly či nebyly podmínky pro udělení humanitárního azylu, neboť takové rozhodování mu nepřísluší. Ke způsobu, jakým žalovaný odůvodnil nepřiznání humanitárního azylu stěžovateli, Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalovaný se s touto otázkou vypořádal, a to i s poukazem na skutečnosti, které vyplynuly z průběhu řízení a které jej vedly k negativnímu stanovisku.

Krajský soud se náležitě vypořádal též s námitkou týkající se překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V tomto ohledu poukázal zcela na vyčerpávající odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného, který náležitě vysvětlil, že povinnost ukončit pobyt žadatele o azyl neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život, nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu a nebo, kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, event. jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotné přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti. O žádný z těchto případů se u stěžovatele nejedná, neboť v případě návratu do země původu není ohrožen žádnou ze jmenovaných skutečností, když i ze zpráv o zemi jeho původu soustředěných žalovaným vyplývá, že neúspěšným žadatelům o azyl v případě jejich návratu do země původu žádné nebezpečí či diskriminace z tohoto důvodu nehrozí; ostatně matka stěžovatele svou námitku v tomto směru nikterak nekonkretizovala a ani v kasační stížnosti

nedokládala existenci kterékoliv z podmínek uvedených v § 91 zákona o azylu, naopak uvedla, že její syn žil před svým odjezdem u jejích rodičů a žádné potíže v zemi původu neměl.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že neshledal důvodnou námitku stěžovatele opírající se o ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutková podstata, z níž správní orgán v napadaném rozhodnutí vycházel má oporu ve spisech, není s nimi v rozporu a při jejím zjišťování nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem způsobem, který by mohl ovlivnit zákonnost a pro který by soud měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; rozhodnutí správního orgánu nelze pokládat ani za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Z toho pak nutno dovodit, že nedůvodnou je i námitka stěžovatele dovolávající se důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Takového pochybení se Krajský soud v Brně nedopustil a jeho závěr s odkazem na důvody výše uvedené, že stěžovatelka nespĺňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, či § 14 téhož zákona, jakož i závěr o tom, že není osobou ohroženou skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu není nezákonný. Na objektivním způsobem správně zjištěný skutkový stav věci aplikoval krajský soud správná právní pravidla a ta také správně vyložil. Šlo především o výše již citované ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, k jehož výkladu krajským soudem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil výše. A konečně Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit ani s námitkou nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť krajský soud své závěry řádně odůvodnil a v jeho závěrech nelze shledat ani logický rozpor či jiný nedostatek či vadu, která by zakládala nesrozumitelnost jeho rozhodnutí nebo která mohl mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Aleně Kružíkové byla stanovena za dva úkony právní služby po 1000 Kč [porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, podání soudu týkající se věci samé spočívající v doplnění kasační stížnosti – § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], k čemuž byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Uvedená částka bude zástupkyni stěžovatele vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2006

č. j. 4 Azs 440/2005 - 68

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu